

Historické povodňové události

Povodně k vodnímu toku patří

Potůčky, potoky, říčky a řeky jsou pro lidstvo a jeho osídlení cenným prostorem s úrodnou půdou a celou řadou možností dalšího využití. Co však lidstvo pamatuje, je život u toku spojen s povodňovým nebezpečím a případnými záplavami. Silné dešťové srážky, stejně jako tání sněhu či navršení ledových ker v zimě, mohou mít za následek vznik extrémních povodní. Toto nebezpečí se ještě zvyšuje intenzivním využíváním břehových prostorů a niv podél vodních toků.

Leták k povodni roku 1651 v Moersu na Dolním Rýně:

„O nadmíru strašné a veliké záplavě vody, která se v tomto roce 1651, nejen v Říši římské, nýbrž i v Moersu a na Rýně udála, kterouž takovou, co lidstvo pamatuje, ještě nezažilo. Jak hrozivá a žalostná ale tato povodeň zde byla, to si sám ctěný čtenář ...“

Praha 1784: Pohled na Karlův most ze Střeleckého ostrova dne 28. února 1784

Praha 1845: Jeho c.k. Výsost arcivévoda Štěpán pomáhá postiženým v Poštovské ulici (dnes ulice Karolíny Světlé) při zimní povodni roku 1845

Střelecký terč zobrazující povodeň v roce 1845 v Ústí nad Labem

Prameny:

- Schmidt, Martin (2002): Historické krize protipovodňové ochrany v Německu, časopis Vodní hospodářství (Wasserwirtschaft) 92 11-12, str. 26-30
- Obr. 2: F. Erban, mědiryt. Muzeum hlavního města Prahy, i.č. 125.387
- Obr. 3: J. Loth, B. Anděl, kolorovaná litografie. Muzeum hlavního města Prahy, i.č. 42.452/1-4
- Obr. 4: Johan Lumpe, Foto: Matthias Grafe

- Historické povodňové události -

711, Labe: Kroniky poprvé popisují ničivou sílu záplav. Vedle nesčetných obětí na životech líčí také škody, které vznikly na úrodě, dobytku, lidských sídlech a lesích.

784, Vesera: Karel Veliký musel své válečné tažení proti Sasku kvůli velké vodě zrušit.

1118, Vltava, Labe: Nejstarší záznam o povodni z Kosmovy kroniky Čechů. Povodeň postihla pravděpodobně i jiné české řeky a podle kronikářského záznamu se jednalo o jednu z největších doložených povodní v Čechách. Doloženy byly škody na majetku, pravděpodobnost ztrát na lidských životech.

1310, Ohře: Nejstarší doložená povodeň na řece Ohři uváděná v pramenech. „Potom přešel král Jan v den Všech svatých se svým vojskem u Radešova řeku, zvanou Ohře, ale těžko našel brod se ztrátou a škodou četných věcí ...“ (zápis ve Zbraslavské kronice Petra Žitavského).

1342, Vltava, Labe: Záznam z kroniky Františka Pražského. Povodeň znamenala definitivní konec Juditina mostu v Praze, který byl nahrazen mostem novým, založeným v roce 1357 Karlem IV., známým dnes jako Karlův most. Doloženy byly také oběti na životech a majetku.

1432, Vltava, Labe, Ohře: Červencová povodeň v roce 1432 patřila k největším povodním na českých tocích v historii, o které se mluví jako o katastrofické povodni. Materiální škody byly obrovské, ztráty na životech lidí veliké.

1501, Labe: Tři pilíře drážďanského mostu se během letní povodně prolomily. V Čechách strhla velká voda mnoho domů.

1784, povodeň evropského rozměru: Povodeň ke konci zimy roku 1784 patří k nejvýraznějším popsaným klimatickým extrémům svého druhu nejen v Čechách, ale ve velké části Evropy. Týkala se širokého pásu evropských povodí od Dunaje a Odry, přes Labe a Rýn, až po Sein, Loiru a Maasu.

1845, Labe: Povodeň způsobila jen na cca 90 km dlouhé trase od Mühlbergu až k Lutherově městě Wittenberg 70 protržení hrází. V Drážďanech byla změřena nejvyšší hladina vody ve výši 8,77 m (porovnání s rokem 2002: 9,40 m). Po této katastrofě byly v oblasti Drážďan vyhotoveny první mapy záplavových oblastí, aby se pro příští zástavbu zohlednilo povodňové nebezpečí. Na základě měření hladiny vody se začaly povodňové události soustavně analyzovat.

1845, Labe, Vltava, Ohře: Barvitý popis povodně z konce března roku 1845 nám zanechal vlastenec, spisovatel a historik Václav Krolmus. Jednalo se o smíšenou a ledovou povodeň následující po tuhé zimě 1844 / 1845: „Ve vodě stálo 946 domů. Skorem třetina Prahy byla ve vodě ...“

Zpracování:

- INFRASTRUKTUR & UMWELT, Professor Böhm und Partner, Darmstadt / Postupim
- Saský zemský úřad pro životní prostředí, zemědělství a geologii, oddělení zemského povodňového centra/hydrologie
- Ministerstvo životního prostředí, Praha, odbor ochrany vod

